

In memoriam

Ioan Chereji

În pragul verii s-a stins din viață, la vârsta de 68 de ani, profesorul universitar dr. Ioan Chereji, de la Institutul de teatru din Tîrgu-Mureș.

A văzut lumina zilei pe meleagurile sătmărene, dintr-o familie de truditori ai pămîntului, de care nu se va înstrăina niciodată. După studii secundare la Carei și Oradea, urmează Facultatea de litere și filosofie de la Universitatea din Cluj alături de Francisc Păcurariu, Gavril Scridon, Tudor Bugnariu, Raul Șorban și alți tineri cărturari români. Încă din anii studenției începe să publice: este colaborator la Tribuna Ardealului din Cluj și la Săptămîna din Bistrița, scoate o plachetă de versuri, Plecare în cîntec. Profesor de limbă și literatură română la Oradea și Carei, el își completează munca de la catedră cu o tot mai rodnică strădanie cultural-obștească: înființează societăți de lectură, organizează șezători literare, pregătește spectacole de teatru, conduce un ansamblu artistic de amatori, îngrijește volume antologice de poezie, este redactor-șef al unui săptămînal, Democratul; își dă obozul, cu civică responsabilitate, la procesul de luminare a minților și revoluționare a spiritelor de după August Douăzecișitrei. Animator, lucrător neobosit și prieten al artei și culturii, în 1949 inimosul dascăl de liceu devine cadru didactic la Institutul de artă din Cluj. Din această clipă biografia lui Ioan Chereji se confundă cu însăși viața acestei școli de învățămînt superior artistic, unde predă Istoria teatrului universal și românesc; urcînd într-un ritm susținut treptele ierarhiei universitare, îndeplinește numeroase și nsemnate funcții de răspundere; este, într-un anume sens, sufletul institutului, bucurîndu-se totodată de un real prestigiu în rîndul cititorilor.

Aria de cuprindere și răsunsetul muncii sale neobosite întrec însă limitele strîmte ale unui curriculum vitae. Bun vorbitor la catedră, nespus de înțelegător cu studenții, Ioan Chereji îi învăța să prețuiască la diapazon creator patrimoniul național și universal al literaturii dramatice, sondînd în profunzime Țilcul pieselor, pentru a-l putea reda-obiectivă cu o cit mai pronunțată eficiență. În cronicile publicate, urmînd cu punctuală regularitate traiectoria premierelor de la Tîrgu Mureș — indiferent dacă spectacolul glăsuia în limba lui Caragiale sau în aceea a lui Madách — pune în lumină de fiecare dată intenții regizorale și împliniri actoricești, dezghiocînd frumuseți ideatice formativ-educative din operele abordate. Cît despre omul Ioan Chereji — sincer și blînd, afabil, modest și neșovăitor totuși, evitînd disensiunea, vrajba, dar cu atît mai săritor cînd era vorba de pus umărul — el transmitea cu fiecare zîmbet, gest sau vorbă, o convingere intimă și un mare adevăr: că omul este om în funcție de omenia de care dă dovadă în orice împrejurare; că a-ți sluji poporul și cultura, țara, înseamnă a te dărui total, fără urmă de rețineră, semenilor din care te-ai născut; că a respecta limba și cultura, tradițiile neamurilor conlocuitoare, înseamnă a-ți sluji neamul, țara, patria, aceasta fiind una și sfîntă în unicitatea ei, pentru toți fiii și toate fiicele ei care, înfrățiți în cuget, muncă și simțiri, o ridică, o slăvesc...

A plecat dintre noi pe neașteptate, surprins în plină activitate, fără a se gîndi încă la binemeritata odihnă a omului muncii ieșit la pensie; a plecat pentru totdeauna, dar ne-a lăsat — pe lingă sentimentul și gîndul unei pierderi dure-roase — amintirea de neșters a unui om și cărturar de o rară elevație, precum și pilda vie a unei existențe închinată Thaliei.

Tiberiu OLAH